

Za 7,2-13. 8,3-8 Kázání o postu
Mt 6,16-18 Jak se postit

Zachariáš působil (podobně jako prorok Agens) na sklonku 6. stol. př. Kr. Z babylónského zajetí se vrátily další skupiny Židů. Izraelci začali (vybízení a povzbuzování Ageem) konečně obnovovat nejen své domy, ale také jeruzalémský chrám. Ten do té doby ležel v sutinách. Židé se domnívali, že znovu vybudováním chrámu a pravidelnými postními praktikami (tzv. smutečnými obřady) si nakloní svého Boha – Hospodina, že si tak zajistí jeho přízeň a požehnání. Prorok Zachariáš je z tohoto omylu vyvádí a vede je k pravému postu, k jeho vlastnímu smyslu. Napomínající slovo Zachariáše nebylo určeno jen pro židovský národ před dvěma a půl tisíci lety, to slovo je nadčasové, aktuální, a promlouvá k nám i dnes.

Hospodin říká: Když se postíte – když je to na vás vnějškově vidět, když jíte a pijete nebo nejíte a nepijete, opravdu to děláte kvůli mně? Nebo spíše kvůli sobě a pro sebe, abyste vy byli vidět, aby vás lidé obdivovali, uznávali a chválili?! A abych si vás všiml také já, Hospodin, a odměnil váš „úžasný“ půst a „do očí bijící“ smutek?! - Je naprosto falešná představa (kterou měli Izraelci doby Zachariášovy), že neupřímným smutkem, dokonale zahraným pláčem, zbožnými frázemi o lítosti a pokání, půstem od jídla a pití je možno působit na Hospodina a vynutit si jeho lásku, přízeň a pomoc. Půst je užitečný pro člověka, může vést k soustředění, k uvědomění si vlastní nehodnosti a nicoty, může člověku pomáhat jako projev pokání. Ale není pokáním samým. Půst, smutek, pláč jsou vnější znaky, které mají odpovídat našemu vnitřnímu stavu, a jediné naše nitro, naše srdce a z něho plynoucí konkrétní skutky lásky zajímají Hospodina. Právě pokání je proměna smýšlení a života, nejen obřad, nejen slova, ne vnější znaky.

Prorok Zachariáš odhaluje neupřímnost a pokrytectví ve zbožnosti Židů, jejich sobectví a zaměření na sebe. Vyzývá je k tomu, aby mysleli více na druhé. Aby pomáhali, kde je potřeba, dbali na právo a spravedlnost, zastávali se slabých, utiskovaných a bezprávných. Nemají jít nikdy s davem – s většinou, nemají se bát mocného člověka, nemají nikomu nadřizovat a stranit.

„Toto praví Hospodin zástupů: Vynášejte pravdivé rozsudky a ať každý prokazuje svému bratru a své sestře milosrdenství a slitování. Neutiskujte vdovu a sirotka, bezdomovce a utištěného, nikdo ať ve svém srdci nezamýšlí proti bratru nebo sestře nic zlého“ (Za 7,9-10).

Tyto výzvy a naléhání se stále opakují, ale (čteme): Oni tomu odmítli věnovat pozornost... a zacpali si uši a zatvrdili srdce, aby Boží slovo, jeho napomenutí a rady neslyšeli. Prorok říká: Kdykoli Hospodin volal, oni neslyšeli. To znamená, že Bůh volal opakovaně (*kdykoli* volal), tedy mnohokrát zval svůj lid k sobě, k návratu, ke správné cestě, ale oni nechtěli slyšet.

Slova proroka Zachariáše jsou postní výzvou pro nás: Abychom Bohu – Božímu slovu věnovali pozornost, abychom pro něj měli otevřená uši, abychom měli otevřené oči a srdce pro druhé lidi.

(Jindřiška Buttová, 2. postní neděle únor 2007)